

„A kar az éneklők egyetértése. Amikor karban éneklünk, egyetértő összhangban éneklünk. Ha valaki a karban eltérő hangon énekel, sérti a hallgatót és megzavarja a kart.” (Enarr. in Ps 149,7)

„Nekünk pedig, akik az Egyházban megtanultuk az isteni szavak éneklését, egyszersmind arra is törekednünk kell, hogy valóra váljék az ige: *Boldog az a nép, amelyik megérti az ujjongást.* Ezért amit összhangban énekelünk, azt tartozunk békés szívvel meg is érteni.” (Enarr. in Ps 18. II. 1)

„Amennyi időnkből telt, annyit énekelünk, majd elhallgattunk; de vajon bensőnkben is hallgatnia kell az Úr dicséretének? Váltakozva szólhat vagy hallgathat az ének, de bensőnkben mindig hangoznia kell!

Amikor az egyházba jössz, hogy himnuszt énekelj, hangod Isten dicséretét zengi: énekelteél amennyit tudtál, aztán távoztál. Lelked dicsérje tovább az Urat! Űgyeid után jársz: lelked dicsérje Istent! Étel veszel magadhoz: nézd, mit mond az Apostol: *Akár esztek, akár isztok, tegyetek mindent Isten dicsőségére!* S még ezt is merem állítani: amikor alszol, akkor is dicsérje lelked az Urat... Alvásodban lelked ártatlansága a dicsérő szó.” (Enarr. in Ps 102,2)

*

A Katolikus Kántorlapok keretein belül szeretnénk hírt adni az egyes szkölák megalakulásáról, létéről, énekes szölgálatukról (szentmise, zsolozsma, egyéb), lét-számukról és vezetöikről. Kérünk mindenkit, aki ebben a kérdésben érintett, küldje el a szerkesztőséghez rövid beszámolóját, hogy a megjelenés folyamatos lehessen!

A zsámbéki szköla

Ullmann Péter premontrei szerzetes —volt zsámbéki plébános és jelenlegi gödöllői perjel— 1970 táján kezdett Zsámbékon kántorizálni. Az ottani gyerekeket a Kis Magyar Uzuálisból („Az üdvösség története” c. hittankönyv éneklés-füzete) tanította énekelni és ezen keresztül hittanra is. Így az Éneklő Egyház megjelenésekor már hagyománya volt ezen a helyen a magyar nyelvű gregorián éneklésnek, és ekkor természetesen az új énektár templomi használata is megkezdődött, mely a mai napig tart. A felnövekvő gyerekek közül egy lányokból álló kis szköla alakult meg. A vasárnapi miséken rendszeresen koráltak, a nagyobb ünnepeken többszólamú darabokat is énekeltek, és az ünnepi virrasztások és vesperások előénekesi feladatait is öök látták el. Ugyanakkor egy kisebb gyerekekből álló csoport is alakult a vasárnapi miséken való énekes szölgálat segítésére. Az ö feladatuk a mindenkori graduale éneklése (egyszerű dallamon az Éneklő Egyházból).

Ilyen felállásban ismertem meg a zsámbéki énekeseket jómagam 1994-ben, amikor premontrei noviciátusomat kezdtem meg, és nemsokára vezetőjük lettem. Próbáltuk rendszeresíteni a hetenkénti próbákat és új tagokat is bevonni

a közös éneklésbe, amely erőfeszítések csak kb. másfél év eltelte után mutatkoztak sikeresnek. Fiatal zsámbéki családanyákkal és családapákkal, valamint közép- és főiskolás korú fiatalokkal gyarapodott a kis csapat —akik egyben komoly, elkötelezett tagjai is egyházközségünknek—, és nem kis meglepetésünkre egy lelkes társasággá alakultunk. Rajtam kívül még egy zenész van közöttünk, egynéhányan rendelkeznek gyermekkori zenei tanulmányokkal, de mindannyian nagyon jó hallásúak és jó hangúak. Ha mind összegyűlünk, tizenketten vagyunk, kétharmad-egyharmad megoszlásban a lányok javára. A vasárnap délelőtti és más ünnepi nagymiséken mi vezetjük orgonával együtt a liturgikus éneklést. A több mint három éve rendszeressé vált próbák gyümölcse, hogy szinte mindig többszólamban koráljuk az introitusok és communiók zsoltárverseit, s erőnkből egyszerű többszólamú vegyeskari művek (korai többszólamúság, Schein, Praetorius, Fux) és gregorián tételek (magyar nyelvű offertóriumok, alleluják, latin nyelvű introitusok, szekvenciák) megtanulására is futja. A szkóla mint együttes a premontrei szerzetesek és nővérek mindennapi nyitott, énekelt zsolozsmáján nem vesz részt, de heti rendszerességgel a szkólatagok némelyike igen, a jeles időkben pedig mint korátorok feltétlenül!

Azonban szót kell ejteni a kántor és a szkóla kapcsolatáról is! Korábban nálunk az énekesek az orgona mellől énekeltek a kórusról, hiszen az akkori kántor volt a főénekes, és így tudott megmaradni a szkóla egysége. A szkólát azonban egy kényszerítő körülmény véglegesen áthelyezte a szentély közelébe, ti. átépítették az orgonát és a kórust. Eleinte többeknek szokatlannak tűnt, mégis megtapasztaltuk, hogy valóban lenn, a szentély közelében van a helye egy liturgikus énekeket vezető énekkarnak, ott, ahol a legszentebb cselekmény történik, és nem hátulról áténekelve a híveket. A restaurációs munkák és átépítések miatt csaknem két évig egy a szkóla közelében elhelyezett harmóniummal kísérve énekelünk, ami méltó hangzást biztosított ezekben az időkben és nagyon jó iskola volt a kántor, a szkóla és a szkólavezető részére. A szkólaival való együttműködés új követelményeket támasztott, de új lehetőségeket is nyújtott a kántornak egy pusztán népet és önmagát kísérő gyakorlathoz képest. A közös munka, a szolgálat öröme és a feltétlen tanulékonyság eredményeképpen, mikor elkészült az orgona, csak a kántor költözött vissza régi helyére. Az együttműködés a megnövekedett távolság ellenére is lehetségesnek, sőt nagyon jól megvalósíthatónak bizonyult. Körülbelül három éve dolgozunk együtt Alföldi Noémivel, aki a Zsámbéki Tanítóképző Főiskola végzős növendéke tanító, hittanár és kántor szakon, és aki a szkólás misék orgonista szolgálatát, valamint az orgonás szentmisék kántori feladatait látja el kiváló módon.

Mind a szkóla, mind a kántorral való együttes munkálkodás szempontjából fejlődni- és tanulnivaló természetesen még bőséggel akad, és a felmerülő hiányosságok is megoldást kívánnak, de biztatást és erőt ad a helyes irány felismerése a liturgikus cselekmény és ének viszonyában, illetve ugyanígy

a hívek részéről történő pozitív visszajelzések is. Éppen ezért a gregorián liturgikus éneklést —akár magyar, akár latin nyelven— nagyon fontosnak tartjuk. A fiatalokat az Egyház szent szövegein és énekein keresztül is szeretnénk istendicséretük mélységeihez elvezetni, és keresztény életüket mind jobban elmélyíteni.

Balogh Piusz O. Praem.

A szkólák nagybőjti lelkigyakorlatáról

Nagybőjt első hetében (febr. 27-én) az idei évben is megrendezésre került a szkólák hagyományos lelki napja a budapesti Üllői úti Örökimádás templomban. A szentmise és a zsolozsma folyamatos végzése keretében Barsi Balázs ferences atya tartott lelkigyakorlatos elmélkedéseket a jelenlévők nagy-nagy belső épülésére. Bár az évente egyszeri, közös, kimondottan lelki alkalom fontossága éppen a szkólavezetők részéről fogalmazódott meg a két évvel ezelőtti, új lendületet vett és újra megszervezett lelki napon, ehhez képest —bár megtelt a templom— azok, akiknek elsősorban szólna ez az alkalom, kevesen jelentek meg. (Teljes létszámban csak egy-két szkóla és innen-onnan néhány énekes.) Talán egy kicsit komolyabban kellene venni a szakmai és énekes-szolgálati alkalmakon kívül ezt a közös lelki és csendesebb összejövetelt! Talán az ilyen találkozókön való részvétel igénye is jobban felszínre kerülne, ha egy kicsit felülemelkedve az elfoglaltságok és programok sokaságán egyre tisztábban meglátnánk az „egy szükségeset”!

Egyházzeneszek, kántorok, templomi szkólák és szkólavezetők nyári liturgikus-egyházzenei tanfolyama

Története: A nyári liturgikus-egyházzenei tanfolyam sokéves múltra tekint vissza. A 70-es évek közepe óta az esztergomi ferencesek adtak helyet az évenkénti néhány napos találkozók számára, melyek a legutóbbi időszakban két évenként kerültek megrendezésre a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége Szent Ágoston Liturgikus Megújulási Mozgalmának szervezésében.

Célja: Az egyházzeneszek, kántorok, templomi karnagyok és énekvezetők, szemináriumi énektanárok, papok és szerzetesek szakmai szempontú egyházzenei továbbképzése, mely szem előtt tartja a II. Vatikáni Zsinat liturgikus előírásait, és ennek, ill. a magyarországi liturgikus megújulásnak kutatásai és tapasztalatai segítségével, az ősi katolikus —ezen belül a középkori esztergomi— hagyomány alapján, egy gazdagabb és teljesebb egyházzenei látást akar nyújtani a résztvevőknek. A gregorián liturgikus éneknek mint a katolikus